

2024. április 26. péntek – 5784. niszán 18.

www.frankel.hu

péntek kabalat szabat 18:30 | gy. gy. 19.31 | szombat 10:00 | havdala: 20:42

77/7

vasárnap 18.30, hétfő 10.00, hétfő 18.30, kedd 10.00 MAZKIR

További szép ünnepet, boldog Peszahot kívánunk szeretettel!

Pészach harmadik, negyedik, ötödik és hatodik napja félünnep, azaz chol hámoéd, amelyre enyhébb szabályok vonatkoznak, mint az első kettő és az utolsó két főünnepi napra. Ezek a napok is ünnepélyesek, ám sokban a hétköznaphoz hasonlatosak, hiszen ilyenkor használhatjuk az elektromos berendezéseket, utazhatunk, főzhetünk, vásárolhatunk. Ilyenkor megengedett a munkába járás is. Az ünnepre vonatkozó speciális előírások, mint a peszáchi kovászos tilalom ilyenkor is érvényben van.

Pészach második estétől elkezdtük minden este számlálni a napokat. Az ötvenedik napon lesz Sávuot ünnepe. A Sávuot "heteket" jelent, ami a számlálás héthetes időszakára utal. A számlálás célja az, hogy a kivonulás ünnepe után lélekben felkészüljünk Sávuotra, a Tóraadás ünnepére. A számlálás mindig Pészach második estéjén kezdődik, amikor egy bizonyos mennyiségű új árpát kellett learatni, és másnap áldozatként a Szentélyben bemutatni. Az egész időszak Szfirát Háomer, „az omer számlálása” néven ismeretes. Az ómerszámlálásnál minden nap először elmondjuk az "ál szfirát háomer" áldást, utána megemlítjük a nap számát, majd az eltelt hetek és napok számát. A szfirá idején pusztította el a pestis Rabbi Ákivá több ezer tanítványát. Azóta a szfirá alatt részleges gyászidő van, nem tartanak esküvőt, nem vágatnak hajat, tilos táncolni és muzsikálni. Ezek a korlátozások azonban nem érvényesek Lág Báomerkor, a harmincharmadik napon, mert ekkor szünetelt a járvány. A Talmud szerint a járvány huszonnégyezer áldozatot követelt. Azonban a nap múltával újra szedte áldozatait. Az egyes zsidó irányzatok eltérő harminchárom napot jelölnek meg a gyász idejének, mert a bölcsek különböző időpontokat állapítottak meg. A szefárd zsidók szerint ezen a napon végleg megszűnt a járvány, ezért ől ezt a 33 napot Pészach első napjától Lág Boajmerig tartják. Az askenáz közösségek Ijjar hónap elsejétől Sávuotig tartják a gyászt, azaz szerintük Lág Báómer napja csak szünet volt a járványban. Az ünnepnek van egy másik vetülete is. Ómer 33. napja Rabbi Simon Bar Joháj, a kabbala egyik alapművének, a Zohár szerzője halálának napja is. Simon bar Joháj rabbi volt a neves Rabbi Akiba egyik legjelesebb tanítványa. Saját tanítása szerint a halála nem ad okot szomorúságra az ő esetében, hiszen a zsidó hagyomány szerint egy ilyen igaz ember, mint ő, a halálával Istenhez kerül. Halálos ágyán arra utasította tanítványait, hogy örömnappal legyen halálának napja. A Szfirát Háomer utolsó három napja már nem a gyász, hanem a Tóra-adásra való felkészülés jegyében telik, ezért ekkor már lehet házasodni is.

Pészach idejében egy szemernyi morzsa sem lehet tulajdonunkban, ezért aztán a legkülönbözőbb ételek Pészachkor nem fogyaszthatók, mert feltehető, hogy készítésükkel együtt kenyeret ettek, amelyből azokba egy-egy morzsa beleeshetett. Így külön készítenek Pészachra alkalmas fűszert, olajat, csokoládét, sőt még a szappant, mosogatószeret is. Ezeket világszerte Koser L'Pesach, azaz Pészachra alkalmas felirattal hozzák forgalomba. Pészach ünnepén vallásosabb zsidók külön edényeket, étkezéshez, konyhai eszközöket használnak, a tűzhelyet kiegészítik, a tehetősebbek még külön hűtőszekrényt, mosogatógépet is beállítanak az ünnep nyolc napjára. Éppen ezzel kapcsolatos a most következő kedves zsidó anekdota is, melynek ismeretét áldott emlékü Raj Tamás főrabbinak köszönhetjük. A kis történet a következőképpen hangzik: Kohn kivándorolni készül Izraelbe, ám a határon öt egyforma kis csomagra bukkannak a vámosok. Amikor felbontják az elsőt, abban egy értékes arany fogsort találnak. - Kedves Kohn úr, tudhatná, hogy nem szabad nemesfémeket kivinni az országból - figyelmeztetik a fináncok. - De tisztelt uraim, - kezd magyarázkodni Kohn - , én öreg, vallásos ember vagyok, a kóser hús bizony gyakran mócsingos, nem olyan könnyű már megrágnom, feltétlenül szükségem van egy jó arany protézisre. Engedjék meg, kérem, hogy magammal vihessem... - Jól van, vigye magával - egyeznek bele végül a vámosok. Csakhogy, miután felbontják a második csomagot, abból is egy protézis kerül elő. - Uram, ezt nem értem - szól udvariasan az illetékes pénzügyőr. - Minek Önnek ez a második arany fogsor? - Tetszik tudni, vallási törvényeink szerint a tejes és a húsos ételeket nem ehetjük ugyanaból az edényből, így egy protézissel sem. Ezért aztán kell nekem egy külön tejes fogsor is. - Jól van, mit tehetünk, vigye Magával a tejes fogsorát. Mihelyt azonban kinyitják a harmadik, majd a negyedik csomagot is, a vámosok egyre nagyobb zavarba esnek. Ugyanis azokból is színarany protézisek bukkannak elő. - De kedves Kohn úr, ez már teljesen hihetetlen, minek kell Önnek ennyi aranyfogsor? - Tetszik tudni, van nekünk egy ünnepünk, a Pészach, amikor külön edényeket használunk, szükségem van tehát egy peszáchi tejes és egy peszáchi húsos protézisre. Csak nem gondolják, hogy ugyanazzal az arany fogsorral egyem a maceszt, amelyikkel előtte már a chomecot ettem? Mit volt mit tenni, a vámosok teljes kétségbeeséssel megadták magukat. Talán csöndben dolgoztak volna tovább, ám az ötödik csomagból is egy értékes arany fogsor villant elő. Ekkor a pénzügyőrök vezetője már kifakadt magából: - Kedves Kohn úr, ez több a soknál. Most már igazán nem értem magát! Van magának egy húsos, egy tejes, egy peszáchi húsos és egy peszáchi tejes arany fogsora. Minek magának még egy ötödik protézis? - Ja kérem, - válaszol önérzetesen Kohn - azzal eszem a sonkát meg a szalonnát.

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>Ismét több tízezen vettek részt a kohániták áldásán Jeruzsálemben (Videóval). https://bzsh.hu/2024/04/25/ismet-tobb-tizezen-vettek-reszt-a-kohanitak-aldasan-jeruzsalem-ben-videoval/</p>
<p>Az OR-ZSE és az ELTE új együttműködése. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/tudomany/az-or-zse-es-az-elte-uj-egyuttmukodese</p>
<p>Wagner Levente tartalékos mérnök hadnagy naplóját 120 színes fotó teszi igazán különlegessé, amelyek a nehéz körülmények között dolgozó munkaszolgálatosokat is megörökítik. https://akibic.hu/2024/04/19/a-zsido-munkaszolgálatosoknak-is-emleket-allitana-egy-katonatiszt-kiadas-elott-allo-naploja/</p>
<p>Mintegy ötszáz gyászoló család politikamentes megemlékezést kért Izraelben a Joáv Galant védelmi miniszterhez címzett nyílt levelében szerdán. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/otszaz-gyaszolo-csalad-szeretne-politikamentes-megemlekezeset-izraelben</p>
<p>A Hamász összevissza beszél és Biden 17 országgal a túsok elengedésére szólít. https://ujkelet.live/2024/04/25/a-hamasz-osszevissza-besz-el-es-biden-17-orszaggal-a-tuszok-elengedesere-szolit/</p>
<p>Készül a Rafah elleni támadásra a hadsereg. https://izraelinfo.com/2024/04/24/keszul-a-rafah-elleni-tamadasra-a-hadsereg/</p>
<p>A rakétapárhaj után belpolitikai harcaik miatt bármikor a fegyverek után nyúlhat az izraeli és az iráni vezetés. https://hvg.hu/360/20240424_hvg-iran-izraelkettos-kockazatok</p>
<p>New Yorkban kedden is folytatódta a palesztinpárti tüntetések azt követően, hogy hétfőn több mint száz Izrael ellen demonstráló aktivistát vettek őrizetbe a rendőrök a New York Egyetemnél is. https://www.hetek.hu/cikkek/online/fokozodik-kitiltottak-a-columbia-egyetem-zsido-professzor-at-a</p>
<p>Izrael-ellenes tüntetők szemén szűrték a Yale zsidó származású hallgatóját. https://index.hu/kulfold/2024/04/21/izrael-ellenes-tuntetok-tamadas-zsido-egyetemi-hallgato-yale/</p>
<p>Schmidt Mária és Iványi Gábor is ott volt Pressmannál a Széder estén. https://www.atv.hu/belfold/20240425/schmidt-maria-es-ivanyi-gabor-is-ott-volt-pressmannal-a-szeder-esten</p>
<p>Többeket őrizetbe vettek a rendőrök Texasban az Izrael-ellenes egyetemi tüntetés felszámolásakor. https://bzsh.hu/2024/04/25/tobbeket-orizetbe-vettek-a-rendorok-texasban-az-izrael-ellenes-egyetemi-tuntetes-felszamolasakor/</p>
<p>Holokauszt 80 Emlékév: Mártír-Istentiszteletek országsszerte 2024/5784. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/megemlekezesek/holokauszt-80-emlekev-martir-istentiszteletek-orszagszerte-2024-5784</p>
<p>Magyar pályaműveket díjaztak a Centropa nemzetközi diákversenyén. https://akibic.hu/2024/04/19/zsido-nok-akik-hozzajarultak-a-tortenelem-alakulasahoz/</p>
<p>A jelentések szerint Blinken amerikai külügyminiszter a Netzah Yehuda zászlóaljra veszi célba a ciszjordániai palesztinok elleni állítólagos erőszak miatt. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/izrael-megdobbant-az-usa-szankciokat-akar-bevezetni-a-hadsereg-egyik-zaszloalja-ellen</p>
<p>Háború, Birkát Hakohanim és melegrekord TLV-ben. https://ujkelet.live/2024/04/25/haboru-birkat-hakohanim-es-melegrekord-tlv-ben/</p>
<p>A Hamász ismét bemutatott egy túsvideót. https://izraelinfo.com/2024/04/25/a-hamasz-ismet-bemutatott-egy-tuszvideot/</p>
<p>Hiába figyel mindenki a háborúra, Izrael éppen borsot tört a felemelkedő szuperhatalom orra alá. https://www.portfolio.hu/global/20240423/hiaba-figyel-mindenki-a-haborura-izrael-eppen-borsot-tort-a-felemelkedo-szuperhatalom-orra-ala-682207</p>
<p>Enyhült a feszültség a Közel-Keleten, de azért maradtak nukleáris aggodalmak. https://nepszava.hu/3232733_kozel-kelet-nuklearis-aggodalmak-iran-izrael</p>
<p>Hamász: Felosztatná magát a szervezet katonai szárnya, ha Izrael elfogadná a kétállami megoldást. https://24.hu/kulfold/2024/04/25/izrael-hamasz-haboru-kozel-kelet-valsag-elo-percrol-percre/#hamasz-felosztatna-magat-a-szervezet-katonai-szarnya-ha-izrael-elfogadna-a-ketallami-megoldast</p>
<p>Független vizsgálat indulhat a Nasszer kórháznál feltárt tömegsírok ügyében. https://telex.hu/kulfold/2024/04/25/izrael-palesztin-konfliktus-gaza-rafah-hirosszefoglalo</p>
<p>Több tízezer papírt szedtek ki a Siratófalból Pészach előtt. https://bzsh.hu/2024/04/22/tobb-tizezer-papirt-szedtek-ki-a-siratofalbol-pszach-elott/</p>
<p>Mózes a piramist nézi, avagy a Pészach a száz évvel ezelőtti újságcikkekben. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/mozes-a-piramist-nezi-avagy-a-pszach-a-szaz-evvel-ezelotti-ujsgaicikkekben</p>
<p>A Páva utcai Holokauszt Emlékközpont új időszaki kiállítása az első, amely átfogó történelmi perspektívába helyezi a háború előtti ortodoxiát. Kiállítás megnyitón jártunk. https://akibic.hu/2024/04/25/a-tora-fenyenel-egy-kiallitas-az-eletrol-es-a-toretlen-istenhitrol/</p>

Frissítés Rafah előtt és a nukbás terroristák meglátogatása. <https://ujkelet.live/2024/04/25/frissites-rafah-elott-es-a-nukbas-terroristak-meglatogatasa/>

A Hamász is készül Rafahra, próbálkozás a fogolycsere deal megkötésére és Katar. <https://ujkelet.live/2024/04/25/a-hamasz-is-keszul-rafahra-probalkozas-a-fogolycsere-deal-megkotesere-es-katar/>

Jászberényi Sándor: Az utolsó zsidó Kairóban. <https://24.hu/kulfold/2024/04/25/jaszberenyi-sandor-egyiptom-kairo-zsidosag-zsinagoga/>

Egy ortodox rabbi levelet ír az iszlám tudósoknak, azzal érvelve, hogy a Korán kötelezi őket arra, hogy elismerjék a zsidó nép jogát Izraelhez. <https://www.szombat.org/politika/rabbi-levele-az-imamoknak-az-izlam-elismeri-a-zsidok-jogat-izraelhez>

A harmincmillió euróból a zsidó örökösök is részesülnek. <https://www.magyarhirlap.hu/kultura/20240425-a-harminc-millio-eurobol-a-zsido-orokosok-is-reszesulnek>

A londoni rendőrség megkövette a letartóztatással fenyegetett "nyíltan zsidó" férfit. <https://hu.euronews.com/2024/04/21/london-rendorseg-zsido-ferfi-bocsanatkeres-antiszemizmus-palesztin-tuntetes>